

Maatschappelijke meerwaarde.

Vooraf:

Gemeentes, zo ook en terecht de gemeente Beekdaelen, vinden het belangrijk dat een initiatief maatschappelijke meerwaarde heeft. Maar veel gemeentes worstelen met de vraag hoe je zo iets als de 'publieke waarde' kunt omschrijven. Want: hoe wordt die publieke waarde dan gemeten? Hoe meet je bijvoorbeeld de verbetering van de leefbaarheid in de buurt? Of wanneer weet je dat iemand voldoende 'in zijn kracht is gezet'? Dat soort zaken zijn lastig smart te kwantificeren waardoor het ook lastig is om in te zien wat een initiatief concreet bijdraagt aan (een onderdeel van de maatschappij. Wel heeft het CBS een monitor brede welvaart ontwikkeld.

Welvaart & de SDG's 2021

belangrijk beleidskader – uitdrukkelijk in de analyse van de brede welvaart betrokken.

2.0.1 Koppeling van de SDG's aan enkele overkoepelende brede-welvaartthema's

3.1.1 Indicatoren voor verdeling van brede welvaart

Thema 'hier en nu'	Indicator voor verdeling
Welzijn	Tevredenheid met het leven Persoonlijk welzijn
Materiële welvaart	Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen ^o Vermogen ^o
Gezondheid	Ervaren gezondheid Overgewicht
Arbeid en vrije tijd	Hoogst behaald onderwijsniveau Nettoarbeidsparticipatie Langdurige werkloosheid Tevredenheid met werk Tevredenheid met reistijd woon-werkverkeer Tevredenheid met vrije tijd
Wonen	Kwaliteit van de woning Tevredenheid met de woning
Samenleving	Contacten met familie, vrienden en burens Vrijwilligerswerk Vertrouwen in mensen Vertrouwen in instituties
Veiligheid	Slachtofferschap van criminaliteit ^o Onveiligheidsgevoelens in de buurt ^o
Milieu	Last van milieuproblemen in woonomgeving

^o cijfers gaan over 2019, omdat er geen cijfers over 2020 beschikbaar zijn

In het geval Silt is te kwantificeren hoeveel ha natuur gaat worden gerealiseerd, hoeveel meter wandel of fietspad er komt, wat de kwaliteit van het water moet zijn, hoeveel ha publiekelijk toegankelijk is, hoeveel energie gaat worden opgeleverd etc. Echter wat zegt dat in harde cijfers welke meerwaarde dat de maatschappij brengt. Hoe meet je effect”?

Maatschappelijk meerwaarde creëren is meer een proces waarbij verschillende partijen (bedrijven, burgers, overheden) betrokken zijn die vervolgens vertrouwen in elkaar hebben en samen iets van de grond krijgen. In dit proces zijn daarom vele afhankelijkheden die de ontwikkeling beïnvloeden.

In de basis gaat het om een gewenste situatie in of voor de samenleving.

In het geval de maatschappelijke meerwaarde Silt zijn het beantwoorden van een aantal vragen van belang:

1.

Draagt Silt bij aan het overheidsbeleid

De eerste vraag die aan de orde is, is of het initiatief Silt bijdraagt aan het gemeentelijk beleid.

De plattelandsgemeente Beekdaelen heeft als thema gekozen: “leven en werken in het landschap”. Hiermee wil men een voortrekkersrol vervullen voor een gezonde en duurzame leefomgeving. In het ontwikkelingsperspectief van de gemeente staat het landschap op één. Beekdaelen gaat daarmee voor gezonde bodems, natuur, landschappen én mensen. Wandelen en fietsen in een natuurlijke omgeving. Liggend tussen twee stedelijke gebieden. Het is zaak dat private ontwikkelingen in dat kader passen en bijdragen. Voorbeelden als Alfa/muldersplas en de Reusch geven aan dat het naast de gemeente Beekdaelen ook ondernemers in Beekdaelen serieus is.

Ook Silt past na (gefaseerde) realisatie in dat kader waarbij natuur en landschap centraal staan. De groeve en het stort vormen anno 2022 nog steeds een onzichtbaar en niet toegankelijk gebied van ca 50 ha. Een witte ontoegankelijke vlek in de Gemeente. Het nu niet toegankelijke voormalige Stort en de groeve worden omgetoverd in een uniek natuur. Dat wil zeggen dat Beekdaelen (en de regio Zuid-Limburg) er privaat onderhouden openbaar toegankelijk gebied bij krijgt met een omvang van:

- ca. 50 ha beleefbare en voor het grootste deel publiek toegankelijke natuur;
- 3 km aan natuurlijke oevers;
- ca. 6 ha (door haar diepte) schone en heldere waterplas;
- meer dan 800 meter openbaar wandelpad in de Groeve;
- meer dan 3 km trail op het voormalige stort;
- ca. 1,5 km extra fietsroute over de Hettekensweg met aansluiting op de Grubbenweg;
- Uniek transferium voor recreatie in het buitengebied (wo 200 parkeerplaatsen vooral onder zonnepanelen en laadpalen voor elektrische fietsen);
- Zonnepark met een jaarlijkse opwek stroom van minimaal. 8.700.000kwh/jaar waardoor ca 2500 huishoudens kunnen worden voorzien van stroom;
- Een uniek 360graden uitkijkpunt over Zuid-Limburg;

Silt draagt dus ruim bij aan de doelen die de gemeente voor haar burgers geformuleerd heeft.

Ook aan de provinciale visie m.b.t. natuur, landschap, energie, mobiliteit wordt maximaal invulling gegeven.

2.

Is het verhaal authentiek:

Het Masterplan laat de samenhang der dingen zien; Kort samengevat:

- Met Silt wordt 50ha natuurgebied openbaar ontsloten;
- Silt draagt bij aan een robuust waardevol ecologisch systeem dat de overgang vormt tussen het plateau en de omliggende (beek) dalen
- Het creëert kleinschalig hoogwaardig Toerisme (60 verblijfseenheden in de groeve) als aanvulling op grootschaligheid in de regio; Een sterk onderscheidend profiel in de (eu)regio; aan de behoefte van kort recreatief gebruik wordt invulling gegeven
- Silt creëert nieuwe natuurlijk natte oevers;

- In Silt staat wandelen naast fietsen centraal; Het sluit aan op het (boven) regionale wandel- en fietsroute netwerk w.o. de Beekdaelenroute; het maakt fietsverhuur en het opladen van fietsen in een nu niet toegankelijk gebied mogelijk.
 - Het sluit aan op het bovenregionale wegennet en voorkomt autoverkeer in de wijk; ruim voldoende parkeerplaatsen via dubbel ruimte gebruik binnen Silt is voorzien;
 - Silt maakt in samenhang met wandelen en fietsen de wensen als geformuleerd in de regionale energiestrategie mogelijk. Zonnepanelen op een voormalig stort passend in het landschap; door parkeren onder zonnepanelen wordt gebruik gemaakt van dubbel ruimtegebruik;
 - In de plannen wordt rekening gehouden met een educatief centrum in het centrale gebouw; Verhalen hoe de bodem en geschiedenis van Limburg is ontstaan en de opbouw daarvan is letterlijk te zien in de groeve waar rondleidingen voor scholen kunnen plaatsvinden.
 - Door het hebben van een horecapunt wordt een tussenstop voor wandelaars en fietser mogelijk;
 - De integraliteit van Silt mag een voorbeeld genoemd worden. Kwaliteit in plaats van kwantiteit; Silt biedt Zuid-Limburg de kans om te laten zien dat kwaliteit een nieuwe dimensie kent. Een balans gebaseerd op bestaande waarden, met respect voor de omgeving. Ontwikkeld door een familiebedrijf met visie en gastvrijheid; rentmeesters in het landelijk gebied Zuid-Limburg;
- Silt geeft met andere woorden invulling aan de wensen van de regionale overheden met betrekking tot vermaatschappelijking van natuur en landschap. Silt gaat een 50 ha gebied privaat beheren dat bij draagt aan natuur en landschap. Aan de in het POL uitgedragen filosofie om invulling te geven aan de verbinding natuur/landschap en economie wordt daadwerkelijk invulling gegeven. De natuurwaarden worden versterkt.

3.

Is er draagvlak;

Naast passend in gemeentelijk beleid is het hebben van draagvlak in de omgeving wel het belangrijkste. Van meet af aan heeft Bruls bv met het oog op de in het masterplan genoemde transitie het overleg gezocht met de milieugroep Schinnen Spaubeek en de omliggende buurten. Zowel voor de aanleg als de exploitatie is iedereen van mening dat Silt in belangrijke mate bijdraagt aan de doelen natuur en rust. Maar ook zorgt dat de sociaal onveilige situatie (hangjongeren, drugs en overig afval) tot het verleden gaan behoren. Een absolute meerwaarde voor het gebied. In de notitie omgevingsmanagement wordt hier verder op in gegaan. Daarnaast zal door gebruik te maken van social return on investment maar ook door gebruik te maken van leveranciers de meerwaarde voor de directe omgeving structureel zijn. Directe werkgelegenheid van ca 15 fte en indirect van 50 fte;

Jaar en dag leeft de vraag wat er met de groeve in rust gaat gebeuren. Komt er een eindplan dat bijdraagt aan de wens om het gebied te kunnen betreden en wanneer dan? Duidelijkheid over de toekomst en invulling geven aan een haalbaar plan zal velen tot tevredenheid stemmen en bijdragen aan het welzijn in algemene zin. Bewoners betrekken bij het proces is van essentieel belang. Vastleggen in een verslag is van belang.

Het gebied laten zoals het nu is, zal de sociale veiligheid (wo gebruik motoren en drugs gerelateerde zaken) niet ten goede komen. Met andere woorden Silt draagt bij aan een veiligere omgeving. Ook door adequate inrichting van de Hettekensweg ontstaat een nieuwe overzichtelijkere situatie die bijdraagt aan de veiligheid. Bewoners dringen erop aan dat door Silt ook de gemeente de onveilige bestaande verkeerssituatie na aanleg van de turbo rotonde oppakt. Samengevat: Silt verhoogt ook volgens de bewoners de leefomgeving.

4.

Heeft het initiatief toekomst:

De familie Bruls is 100% eigenaar van het gebied. De ontwikkeling zal voor eigen rekening en risico plaats vinden. Naast aanleg en onderhoud zal ook energie en waterberging in het eigen gebied plaats vinden. Een team van deskundigen maken deel uit van de organisatie. In de aanleg zal een deel van de gewonnen grondstof in het gebied verwerkt worden en een ander deel worden toegepast in (deel)producten voor digitale wereld gezien de hoogwaardigheid van het te winnen zand (circulaire economie).

Een ander deel en bijkomend effect is dat in het tekort aan grondstoffen in de regio Limburg wordt voorzien. Door het vermarkten van de grond en het zand is directe herinvestering in Silt mogelijk. Zonder dat, ook geen Silt.

De (financiële) haalbaarheid is onderzocht door Leisure Brains. Het onderzoek laat zien dat het een gezonde ontwikkeling is waarbij de verdienmodellen goed passen. Uitvoering kan gedurende ca. 5 jaar in enkele fases plaatsvinden. Daarmee kan van meet af aan het gebied al toegankelijk worden voor wandelaars en fietsers.

5.

Het bestuur

Ook draagvlak van de overheid is van belang. Het bestuur van de gemeente Beekdaelen heeft een positieve grondhouding aangenomen. Uiteraard moet het plan voldoen aan de gestelde kaders.

In ieder geval al het gebied naast de genoemde waarden voor de directe omgeving ook ten opzichte van het huidige gebruik structureel financieel extra bijdragen aan de gemeente in de vorm van toeristenbelasting en OZB. Directe middelen die ingezet kunnen worden voor lokale maatschappelijke ontwikkelingen.

Silt voegt beleving en financiële baten toe aan de gemeente Beekdaelen. Hoe moeilijk ook, studenten van de HMSM ZUYD Hogeschool hebben via project onderzoek (i.h.k.v. afstuderen) geduid op economische en maatschappelijke meerwaarde van Silt.

Samengevat:

- Planvorming
 - Het klinkt misschien gek, maar de betrokkenheid die de mensen uit de omgeving hebben bij de planvorming leidt op dit moment al tot tevreden reacties.
 - De openheid waarmee gecommuniceerd wordt, het luisteren naar mogelijke bezwaren, wensen en ideeën schept vertrouwen. Vertrouwen in mensen, vertrouwen in lokale ondernemers die de schoonheid van de plek willen delen;
 - Overlast beheersen en beperken past in de visie van de Rentmeesters. Kwaliteit voorop;
- Openstelling draagt bij aan het welzijn van omwonenden:
 - Geen vraagtekens en onrust meer over wat gaat er komen in de toekomst;
 - Oplossing onveilige situatie (donker, hangjongeren, afval en drugsafval dumping);
 - Stimulans om een ommetje te maken op een bijzondere plek. De route is uitdagend, het te overbruggen hoogteverschil draagt bij aan het verbeteren van de conditie, fysieke en mentale gezondheid;
 - Het in contact komen met de natuur biedt rust en brengt de mensen dichterbij en bewuster van de schoonheid van hun eigen omgeving
 - De wandelpaden, bankjes en horecapunten stimuleren ontmoeting en sociaal contact
- Wekgelegenheid
 - Beheer van delen van het park door mensen die min of meer beperkt zijn;
 - Directe werkgelegenheid en Indirect lokale bedrijven betrekken draagt bij aan trots (samen) gemeenschapsgevoel;
 - Beheer door schapen leidt naast werkgelegenheid schaaпsherders tot bijzondere natuur, en draagt bij aan de streekeigenheid;
- Natuur en milieu
 - Mountainbiken voor specifieke doelgroep biedt alternatief voor kwetsbaar natuurgebied zoals Stammenerbos
 - Het geschikt maken van voormalig vuilstort als zonneweide draagt bij aan het beperken van landschappelijke verrommeling op de glooiende en waardevolle akkers